

Investigating the Correlation Between Emotional Intelligence, Defensive Style, and Acceptance of the Maternal Role with Family Functioning: The Role of Internet Addiction in Isfahan City Mothers

Fatemeh Sadat Sharif Jozdani¹, Hadi Farhadi^{2*}

1- MA Student of Psychology, Department of Psychology, Research Center for Behavioral and Psychological Science, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2- Associated Professor, Research Center for Behavioral and Psychological Science, Department of Psychology, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Corresponding author: Hadi Farhadi, Associated Professor, Research Center for Behavioral and Psychological Science, Department of Psychology, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Email: farhadihadi@yahoo.com

Received: 2025/03/1

Accepted: 2026/02/24

Abstract

Introduction: With the expansion of Internet use and increasing dependence on it, family roles, including the maternal role, have been affected, and Internet addiction can complicate these relationships as a destructive factor. The present study aimed to determine the correlation between emotional intelligence, defensive style, and acceptance of the maternal role with family functioning: The role of Internet addiction in mothers aged 20 to 40 in Isfahan city.

Methods: The present study was conducted using a descriptive-correlational method. A sample of 302 mothers aged 20 to 40 years who referred to health centers in the 1st district of Isfahan city was selected and entered into the study. 302 were selected based on the Krejcie & Morgan formula and convenience sampling method. Data collection tools included demographic information, "Emotional Intelligence Questionnaire", "Defense Style Questionnaire", "Motherhood Role Acceptance Scale", "Family Assessment Device" and "Internet Addiction Test". Face validity was qualitative, and construct validity was verified by convergent and discriminant validity for the instruments and confirmed. Reliability was verified by internal consistency method by calculating Cronbach's alpha coefficient. The collected data were analyzed using SPSS. 27 and PLS. 16 statistical software.

Results: By fitting three models, it was found that Internet addiction has a mediating role in the relationship between emotional intelligence and family functioning ($t=0.3$, $P<0.05$). Internet addiction does not have a mediating role between maternal role and family functioning ($t=0.56$, $P>0.05$). Internet addiction has a mediating role in the relationship between defensive style and family functioning ($t=4.546$, $P<0.0$).

Conclusion: There is a positive and significant correlation between internet addiction and emotional intelligence, defensive style, and family functioning. Family functioning has a significant correlation with all variables. It is suggested to seek help from counseling centers to control defensive style, as well as strengthen mothers' emotional intelligence and strengthen acceptance of the maternal role.

Keywords: Emotional Intelligence, Defense Mechanisms, Acceptance of the Maternal Role and Family Functioning.

بررسی همبستگی هوش هیجانی، سبک دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده: نقش اعتیاد به اینترنت مادران در شهر اصفهان

فاطمه سادات شریف جوزدانی^۱، هادی فرهادی^{۲*}

۱- کارشناسی ارشد گروه روانشناسی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری و روانشناختی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

۲- دانشیار، گروه روانشناسی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری و روانشناختی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

نویسنده مسئول: هادی فرهادی، دانشیار، گروه روانشناسی، مرکز تحقیقات علوم رفتاری و روانشناختی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

ایمیل: farhadihadi@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۱۱

چکیده

مقدمه: با گسترش استفاده از اینترنت و افزایش وابستگی به آن، نقش‌های خانوادگی از جمله نقش مادری تحت تأثیر قرار گرفته‌اند و اعتیاد به اینترنت می‌تواند به عنوان یک عامل مخرب، این روابط را پیچیده‌تر کند. پژوهش حاضر با هدف تعیین همبستگی هوش هیجانی، سبک دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده: نقش اعتیاد به اینترنت در مادران ۲۰ تا ۴۰ ساله شهر اصفهان انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر به روش توصیفی- همبستگی انجام شد. نمونه‌ای از مادران ۲۰ تا ۴۰ ساله سال مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت منطقه ۱ شهر اصفهان، شامل ۳۰۲ تن انتخاب و وارد پژوهش شدند. ۳۰۲ تن بر اساس فرمول Krejcie & Morgan و به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل اطلاعات جمعیت شناختی، "پرسشنامه هوش هیجانی" (Emotional intelligence Questionnaire)، "پرسشنامه سبک دفاعی" (Defense Style Questionnaire)، "مقیاس پذیرش نقش مادری" (Motherhood Role Acceptance Scale)، "ابزار ارزیابی خانواده" (Family Assessment Device) و "آزمون اعتیاد به اینترنت" (Internet Addiction Test) بود. روایی صوری از نوع کیفی، روایی سازه به روش روایی همگرا و تمایزی برای ابزارهای نامبرده بررسی و تایید شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ انجام شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزارهای آماری اس پی اس نسخه ۲۷ و پی ال اس نسخه ۱۶ تحلیل شدند.

یافته‌ها: با برآزش ۳ الگو، مشخص شد که اعتیاد به اینترنت نقش میانجی در رابطه بین هوش هیجانی و عملکرد خانواده را دارد ($t=3/0, P<0/05$). اعتیاد به اینترنت نقش میانجی بین نقش مادری و عملکرد خانواده را ندارد ($t=0/56, P>0/05$). اعتیاد به اینترنت نقش میانجی در رابطه بین سبک دفاعی و عملکرد خانواده را دارد ($t=4/546, P<0/01$).

نتیجه‌گیری: بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی، سبک دفاعی عملکرد خانواده همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. عملکرد خانواده با تمامی متغیرها همبستگی مثبت و معنادار دارد. پیشنهاد می‌شود برای کنترل سبک دفاعی و همچنین تقویت هوش هیجانی مادران و تقویت پذیرش نقش مادری از مراکز مشاوره کمک گرفت.

کلیدواژه‌ها: هوش هیجانی، اینترنت، اعتیاد به اینترنت، سبک دفاعی، پذیرش نقش مادری، عملکرد خانواده.

مقدمه

عملکرد خانواده به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده در حفظ و تقویت سلامت روانی و اجتماعی اعضای خانواده، همواره مورد توجه پژوهشگران بوده است. در تعریف عملکرد خانواده، به توانایی این نهاد در هماهنگی با تغییرات زندگی، حل تعارض‌ها، ایجاد همبستگی میان اعضا و رعایت اصول و مقررات حاکم بر خانواده اشاره شده است (۱). این عملکرد شامل ابعاد درون‌خانوادگی و برون‌خانوادگی بوده و به شرایط اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه و همچنین ساختار و ترکیب اعضای خانواده وابسته است (۲).

از سوی دیگر، در بین اعضای خانواده، نقش مادر ازجمله مهم‌ترین و موثرترین نقش‌ها در خانواده می‌باشد. پذیرش نقش مادری در ساختار خانواده برای تقویت عملکرد سالم خانواده بسیار مهم است. مادرانی که از نظر عاطفی حساس، پاسخگو و دارای هوش هیجانی بالایی هستند، به احتمال زیاد بر پویایی خانواده (family dynamics) تأثیر مثبت می‌گذارند و یک محیط پرورشی برای فرزندان خود ایجاد می‌کنند (۳). اهمیت نقش مادران در زندگی و تربیت کودکان بسیار پررنگ می‌باشد آنچه برای سلامت روانی کودک ضروری است، تجربه یک ارتباط گرم، صمیمی و مداوم با مادر خود است (۴). لذا فاصله گرفتن مادر از کودک به هر دلیلی می‌تواند منجر به بروز اختلالات رفتاری در کودکان چه در حال و یا آینده شود اختلالات رفتاری می‌تواند مشکلات تحصیلی متعددی برای دانش‌آموزان ایجاد کند. پژوهش‌های همه‌گیر شناختی، در مورد مشکلات رفتاری کودکان و نوجوانان نشان می‌دهند که اکثر بزرگسالان ضد اجتماعی تاریخچه‌ای طولانی از، مشکلات رفتاری در دوران کودکی داشته‌اند. کودکان مبتلا به مشکلات رفتاری نمی‌توانند تکالیف مدرسه را در سطحی که مورد رضایت اولیای مدرسه باشد، انجام دهند. آن‌ها احتمالاً از کمبودهای تحصیلی که در سطوح پیشرفت و مهارت‌های خاص به ویژه در خواندن منعکس می‌شود، رنج می‌برند (۵).

در میان عوامل مؤثر بر عملکرد خانواده، هوش هیجانی به عنوان یکی از عناصر کلیدی مطرح است. هوش هیجانی به توانایی فرد در شناسایی، مدیریت و تنظیم هیجان‌ها

اشاره دارد و می‌تواند به بهبود جریان زندگی کمک کند (۶). افراد دارای هوش هیجانی بالا قادرند فشارهای زندگی را بهتر مدیریت کرده و با استفاده از راهبردهای مناسب، عملکرد خانواده را بهبود بخشند (۷). در مقابل، سطح پایین هوش هیجانی می‌تواند منجر به کاهش توانایی در مقابله با شرایط تنش‌زا شود و عملکرد خانواده را تضعیف کند. یکی دیگر از متغیرهای مورد توجه در پژوهش‌های روانشناختی، سبک دفاعی است. این سبک‌ها فرآیندهایی در ساختار شخصیت هستند که در مقابله با اضطراب نقش داشته و می‌توانند به سه دسته رشدیافته، نوروپیک و رشدنیافته تقسیم شوند (۸). استفاده از سبک دفاعی رشدیافته معمولاً مفید بوده و به بهبود سازگاری روانشناختی کمک می‌کند، در حالی که سبک دفاعی رشدنیافته، در صورت استفاده افراطی، ممکن است آسیب‌زا باشند (۹). نقش مادری نیز به عنوان یکی از عوامل مهم در عملکرد خانواده شناخته می‌شود.

در این میان، مادران با ایجاد ارتباطی گرم و صمیمی با فرزندان خود، تأثیر بسزایی در شکل‌گیری شخصیت و تعاملات اجتماعی کودکان دارند (۱۰). پذیرش نقش مادری، تغییرات عاطفی، شناختی و رفتاری را برای زنان به همراه داشته و می‌تواند بر پویایی خانواده اثرگذار باشد. مادرانی که هوش هیجانی بالایی دارند و از نظر عاطفی پاسخگو هستند، معمولاً محیطی پرورشی خوب و مثبتی برای فرزندان خود ایجاد کرده و عملکرد خانواده را تقویت می‌کنند (۳).

علاوه بر این، اعتیاد به اینترنت به عنوان یکی از چالش‌های نوظهور در خانواده و رفتارهای بین اعضای آن قابل تامل می‌باشد. این پدیده می‌تواند باعث تغییر در کارکردهای فردی و اجتماعی اعضای خانواده شده و منجر به مشکلات روانی و عاطفی گردد. اعتیاد به اینترنت، که به عنوان یک اختلال روانشناختی شناخته می‌شود، شامل استفاده بیش از حد و ناسازگار از فضای مجازی است و می‌تواند تعاملات خانوادگی را مختل کرده و ارزش‌های خانواده را تحت تأثیر قرار دهد (۱۱). رابطه بین متغیرهای روانشناختی و علائم اعتیاد به اینترنت رابطه پیچیده و چندوجهی است. مطالعات نشان داده است که افرادی با سطوح بالاتر اضطراب، افسردگی، تنش، تنهایی و تکانشگری بیشتر احتمال دارد رفتارهای اعتیاد

جمعیت شناختی شامل سن و تحصیلات بود.

«پرسشنامه هوش هیجانی» (Emotional Intelligence Questionnaire)، توسط Daniel Goleman (۱۶) در سال ۱۹۹۵ (مکان طراحی ابزار در دسترس نیست) با ۳۳ عبارت و ۵ مولفه طراحی شد. ۵ مولفه: خودآگاهی (self-awareness) ۸ عبارت شامل ۶، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۲۴، ۲۷، ۳۲، ۳۳، خودتنظیمی (self-regulation) ۷ عبارت شامل ۲، ۵، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۲۳، ۳۰، خودانگیختگی (spontaneity) ۷ عبارت شامل ۱، ۹، ۱۵، ۲۰، ۲۱، ۲۶، ۳۱، همدلی (empathy) ۶ عبارت شامل ۵، ۲۹، ۲۵، ۲۲، ۱۷، ۴، ۳ و مهارت‌های اجتماعی (social skills) ۵ عبارت شامل ۲۸، ۱۹، ۱۳، ۷۸ را ارزیابی می‌کند. پاسخ‌ها بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت (هرگز: ۱، بندرت: ۲، گاهی اوقات: ۳، اکثر اوقات: ۴، همیشه: ۵) محاسبه می‌شود. دامنه نمره از ۳۳ تا ۱۶۵ است؛ بدین ترتیب که: نمره بین ۳۳ تا ۶۶: هوش هیجانی پایین؛ نمره بین ۶۷ تا ۱۰۰: ن هوش هیجانی متوسط و نمره ۱۰۱ به بالا: هوش هیجانی بالا

تفسیر می‌شود.

پژوهش خارجی که به بررسی روایی و پایایی «پرسشنامه هوش هیجانی» پرداخته باشد، یافت نگردید.

منصوری (۱۷) روایی ملاکی به روش روایی همزمان «پرسشنامه هوش هیجانی» با «آزمون عزت نفس کوپر اسمیت» (Cooper Smith Self-Esteem Test) روی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه های تهران (تعداد گزارش نشده) بررسی و ۰/۶۳ گزارش کرد. بعلاوه پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق (تعداد گزارش نشده) بررسی و ۰/۸۵ گزارش شد. صالحی و همکاران (۱۸) روایی سازه از نوع تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی «پرسشنامه هوش هیجانی» را روی ۷۰۰ تن مراجعه کننده به کلینیک زیبایی در تهران محاسبه و نتایج تحلیل عاملی اکتشافی حذف ۹ عبارت و ۲۴ عبارت تایید نمود. بعلاوه، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و برای کل پرسشنامه ۰/۸۴ و مولفه های خودآگاهی ۰/۴۹، خودتنظیمی ۰/۶۳، خودانگیزگی ۰/۶۸، همدلی ۰/۴۴ و مهارت های اجتماعی ۰/۵۲ گزارش شد.

«پرسشنامه سبک دفاعی» (Defense Style Questionnaire) توسط Andrews و همکاران (۱۹) در استرالیا در سال ۱۹۹۳ طراحی گردید. این ابزار دارای ۲ نسخه ۷۲ و ۴۰ عبارتی

آور را نسبت به اینترنت از خود نشان دهند (۱۲). علائم روانشناختی مانند عزت نفس پایین، انزوای اجتماعی و سبک های مقابله ای ضعیف نیز با افزایش خطر ابتلا به اعتیاد به اینترنت مرتبط است. این متغیرهای روانشناختی می توانند یک چرخه معیوب ایجاد کنند که در آن افراد به استفاده بیش از حد از اینترنت به عنوان سبک های مقابله با مشکلات اساسی خود روی می آورند و در نهایت علائم روانی آن ها را تشدید می کند (۱۳). علاوه بر این، عواملی مانند ویژگی های شخصیتی، تحریف های شناختی و باورهای ناکارآمد می توانند در ایجاد و حفظ اعتیاد به اینترنت نقش داشته باشند. برای متخصصان سلامت روان ضروری است که این متغیرهای روانشناختی را هنگام ارزیابی و درمان افرادی که با اعتیاد به اینترنت دست و پنجه نرم می کنند در نظر بگیرند تا به طور موثر به مسائل اساسی که باعث رفتارهای اعتیاد آور آن ها می شود رسیدگی کنند (۱۴).

با توجه به مطالب مذکور در بالا و با عنایت به پژوهش‌هایی که در خصوص اعتیاد مادران به اینترنت و عوارض ناشی از آن بر خانواده که مورد بررسی قرار داده اند در راستای شناسایی، تشخیص، پیشگیری، کنترل و درمان اختلال رفتاری انجام شده است؛ ولی پژوهشی که به بررسی ارتباط بین اعتیاد به اینترنت مادران و هوش هیجانی، سبک‌های دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده پرداخته باشد یافت نشد. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین همبستگی هوش هیجانی، سبک دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده: نقش اعتیاد به اینترنت در مادران ۲۰ تا ۴۰ ساله شهر اصفهان انجام شد.

روش کار

روش انجام این پژوهش توصیفی-همبستگی بوده است. جامعه آماری شامل کلیه ی مادران ۲۰ تا ۴۰ سال مراجعه کننده به مراکز بهداشت منطقه ۱ شهر اصفهان در بهار سال ۱۴۰۳ بود که تعداد آن ها حدود ۱۴۰۰ تن برآورد گردید. نمونه گیری به روش در دسترس انجام شد و مادران مراجعه کننده به مراکز بهداشت منطقه ۱ شهر اصفهان در مطالعه شرکت داده شدند. تعداد نمونه ها بر اساس جدول Krejcie & Morgan (۱۵)، ۳۰۲ تن محاسبه گردید.

برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش از ابزارهای مختلفی استفاده شد که به شرح ذیل می‌باشد: پرسشنامه اطلاعات

می باشد که در پژوهش حاضر از نسخه ۴۰ عبارتی آن استفاده شده است. پاسخ روی طیف ۹ درجه ای لیکرت به صورت کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، تاحدودی مخالفم (۳)، کمی مخالفم (۴)، نظری ندارم (۵)، کمی موافقم (۶)، تاحدودی موافقم (۷)، کاملاً موافقم (۸) و کاملاً موافقم (۹) می باشد. «پرسشنامه سبک دفاعی» دارای ۳ مولفه به شرح ذیل می باشد: ۱- مؤلفه رشدیافته (mature) شامل سبک های دفاعی (فرونشانی با عبارت های ۲ و ۲۵، والائی گرائی با عبارت های ۳ و ۳۸، طنز با عبارت های ۵ و ۲۶، پیشاپیش نگری ۳۵ و ۳۰؛ ۲- مولفه رشدنیافته (immature) شامل سبک های دفاعی (دلیل تراشی با عبارت های ۴ و ۱۶، انکار با عبارت های ۸ و ۱۸، فرافکنی با عبارت های ۶ و ۲۹، تفرق با عبارت های ۹ و ۱۵، گذار به عمل با عبارت های ۱۱ و ۲۰، بدنی سازی با عبارت های ۱۲ و ۲۷، خیالپردازی درخودمانده با عبارت های ۱۴ و ۱۷، پرخاشگری منفعلانه با عبارت های ۲۳ و ۳۶، مجزاسازی با عبارت های ۳۴ و ۳۷، جابه جایی با عبارت های ۳۱ و ۳۳، نارزنده سازی با عبارت های ۱۰ و ۱۳ و لایه سازی با عبارت های ۱۹ و ۲۲؛ ۳- مولفه روان رنجور (neurotic) شامل سبک های دفاعی (باطل سازی با عبارت های ۳۲ و ۴۰، عقلانی سازی با عبارت های ۲۱ و ۲۴، شکل واکنشی با عبارت های ۷ و ۲۸، دگردوستی کاذب با عبارت های ۱ و ۳۹) با ۷ عبارت (۱، ۲۱، ۲۴، ۲۸، ۳۲، ۳۹، ۴۰) می باشد. حداقل نمره کسب شده در ابزار ۴۰ و حداکثر آن نمره ۳۶۰ می باشد. تفسیر نمره بدست آمده به این شرح است که: نمره ۴۰ تا ۸۰ به معنای سبک دفاعی پایین، ۸۱ تا ۱۲۰ سبک دفاعی متوسط و نمره ۱۲۱ و بالاتر به معنای سبک دفاعی بالا معنا می شود.

Andrews و همکاران (۱۹) روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی نسخه ۷۲ عبارتی «پرسشنامه سبک دفاعی» را روی ۷۱۲ تن (زن و مرد سالم و بیمار مبتلا به اختلالات اضطرابی و والدین کودک آزار) محاسبه و نتایج وجود ۳ مولفه را نشان داد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و بین ۰/۳۲ تا ۰/۸۰ گزارش شد. در نهایت، ثبات به روش آزمون مجدد با فاصله زمانی ۲ هفته محاسبه و نتایج بین ۰/۳۸ تا ۰/۸۵ گزارش شد.

Hayashi و همکاران (۲۰) روایی ملاکی به روش روایی

همزمان «پرسشنامه سبک دفاعی» با «سیاهه شخصیت مادلزلی» (Maudsley Inventory Personality) روی ۶۰۶ تن از دانشجویان (زن و مرد) در کشور ژاپن بررسی و همبستگی بین مولفه روان رنجور «پرسشنامه شخصی مادلزلی» با مولفه های رشدیافته، رشدنیافته و روان رنجور در «پرسشنامه سبک دفاعی» به ترتیب ۰/۴۵، ۰/۱۷ و ۰/۲۴ به دست آمد. همچنین همبستگی بین مولفه برونگرایی «سیاهه شخصی مادلزلی» با مولفه های رشدیافته، رشدنیافته و روان رنجور در «پرسشنامه سبک دفاعی»، محاسبه و به ترتیب ۰/۱۵، ۰/۱۸- و ۰/۱۰ گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی مولفه های فوق بررسی و ۰/۶۴ محاسبه گردید.

در ایران نیز حیدری نسب و شعیری (۲۱) روایی سازه به روش روایی همگرا «پرسشنامه سبک دفاعی» با «سیاهه شخصیت نئو» (NEO Personality Inventory) روی ۱۰۶۷ تن (متشکل از دانش آموز و دانشجو) بررسی و نتایج بین سبک رشدیافته و عامل روان رنجور در «سیاهه شخصیت نئو» ۰/۲۸، ضریب همبستگی بین سبک رشدیافته و مولفه های برونگرایی بین ۰/۲۱ تا ۰/۳۴، سبک روان رنجور و عامل های برونگرایی بین ۰/۲۲ تا ۰/۲۷ و سبک رشدنیافته و عامل روان رنجور ۰/۳۴ و توافق پذیری ۰/۴۰- گزارش شد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و بین ۰/۶۱ تا ۰/۷۹ و ثبات به روش ۲ نیمه کردن با نمونه های فوق بررسی و ۰/۵۳ گزارش شد. بشارت و همکاران (۲۲) روایی «پرسشنامه سبک دفاعی» را بررسی نکرده اند. ولی، پایایی را به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۲۴۱ تن در ۲ گروه از دانشجویان دختر و پسر مقطع کارشناسی دانشگاه تهران بررسی و نتایج برای کل گروه (دختران و پسران) برای ۳ مولفه رشدیافته ۰/۷۵، رشد نیافته ۰/۷۳ و روان رنجور ۰/۷۴ بدست آمد. در نهایت، ثبات به روش آزمون مجدد با فاصله ۴ هفته در نمونه ای متشکل از ۳۰ تن از دانشجویان دختر و پسر مقطع کارشناسی دانشگاه تهران بررسی و برای کل نمونه ها ۰/۸۲، برای گروه دانشجویان دختر ۰/۸۴ و برای گروه دانشجویان پسر ۰/۸۱ گزارش شد.

«مقیاس پذیرش نقش مادری» (Motherhood Role)

این ابزار دارای ۲ نسخه ۵۳ و ۶۰ عبارتی است. در پژوهش حاضر از نسخه ۶۰ عبارتی استفاده شده است. ابزار دارای ۷ مولفه (۶ مولفه خانوادگی با ۵۴ عبارت و ۱ مولفه عملکرد کلی خانواده با ۱۲ عبارت) می باشد. مولفه خانوادگی شامل: حل مساله (problem solving) با ۷ عبارت (۲،۱۲،۲۴،۳۸،۳۹،۵۰،۶۰)، ارتباط (communication) با ۷ عبارت (۳،۱۴،۱۸،۲۹،۴۳،۵۲،۵۹)، نقش ها (roles) با ۹ عبارت (۴،۱۰،۱۵،۲۳،۳۰،۳۴،۴۰،۴۵،۵۳)، همراهی عاطفی (affective responsiveness) با ۷ عبارت (۵،۹،۱۹،۲۸،۳۵،۴۹،۵۷)، مشارکت عاطفی (affective involvement) با ۸ عبارت (۱۳،۲۱،۲۲،۲۵،۳۳،۳۷،۴۲،۵۴)، کنترل رفتار (behavioral control) با ۹ عبارت (۷،۱۷،۲۷،۳۲،۴۴،۴۷،۴۸،۵۵)، عملکرد عمومی (general functioning) با ۱۳ عبارت (۵۶-۵۱-۱۶،۸،۱۱،۱۶،۲۰،۲۶،۳۱،۳۶،۴۱،۴۶)، پاسخ ها به صورت طیف ۴ درجه ای به لیکرت از ۱ تا ۴ نمره بصورت کاملاً موافقم: ۴، موافقم: ۳، مخالفم: ۲، تا کاملاً مخالفم: ۱، داده می شود. شایان ذکر است که ۳۳ عبارت: بصورت معکوس نمره گذاری می شود. حداقل نمره کسب شده در این ابزار ۶۰ و حداکثر ۲۴۰ می باشد. تفسیر نمره بدست آمده نیز به این شرح است که نمره بین ۶۰ تا ۱۲۰: به معنای عملکرد پایین خانواده، نمره ۱۲۱ تا ۱۸۰: عملکرد متوسط خانواده و نمره ۱۲۲ و بالاتر: عملکرد بالای خانواده می باشد.

Epstein و همکاران (۲۴) روایی «ابزار ارزیابی خانواده» را بررسی نکرده اند. اما پایایی را به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۵۰۳ تن (۲۹۴ تن، که یک تن از اعضای خانواده شان در بیمارستان روانی بستری بود؛ ۲۰۹ تن باقیمانده دانشجوی رشته روانشناسی بودند) محاسبه و نتایج بین ۰/۷۲ تا ۰/۹۲ گزارش شده است.

Epstein و همکاران (۲۵) روایی ملاکی را به روش روایی همزمان «ابزار ارزیابی خانواده» با «مقیاس مرکز روحیه سالمندی فیلادلفیا» (Philadelphia Geriatric Center Morale Scale) و «آزمون تطابق با ازدواج لاک و الوس» (Locke – Wallace Marital Adjustment Test) (تعداد و مشخصات نمونه ها گزارش نشده) بررسی و ۰/۵۳ گزارش شد. از سنجش پایایی «ابزار ارزیابی خانواده» گزارشی در دسترس نمی باشد.

در پژوهش تجاریان (۲۶) روایی سازه به روش تحلیل

(Acceptance Scale) توسط مهدوی و همکاران (۲۳) در شهر اصفهان در سال ۱۳۹۸ طراحی شده است. مقیاس شامل ۵۷ عبارت و ۵ زیرمقیاس به شرح ذیل می باشد: تعاملات فردی (individual interactions) با ۴ عبارت (شامل ۱ تا ۴)، حمایت اجتماعی و عاطفی (social and emotional support) با ۸ عبارت (شامل ۵ تا ۱۲)، نگرش فردی (individual attitude) با ۱۹ عبارت (شامل ۱۹ تا ۳۱)، باورها و ارزش ها (beliefs and values) با ۱۰ عبارت (۳۲ تا ۴۱) و ویژگی های فردی (individual characteristics) با ۱۶ عبارت (عبارت های ۴۲ تا ۵۷) را ارزیابی می کند. پاسخ ها بر اساس مقیاس ۷ درجه ای لیکرت: کاملاً موافقم ۷، موافقم ۶، تا حدودی موافقم ۵، نظری ندارم ۴، تا حدودی مخالفم ۳، مخالفم ۲، کاملاً مخالفم ۱ نمره گذاری شده است. کمترین نمره ۵۷ و بیشترین نمره ۳۹۹ می باشد. تفسیر نمره بدست آمده بدین ترتیب است که نمره ۵۷ تا ۱۱۴: نشان دهنده پذیرش نقش مادری پایین، نمره ۱۱۵ تا ۱۷۱: نشان دهنده پذیرش نقش مادری متوسط، نمره ۱۷۲ و بالاتر: نشان دهنده پذیرش نقش مادری بالا می باشد. روایی محتوا به روش کیفی توسط ۱۹ تن از مدرسین دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان بررسی و مورد تایید گزارش شد. بعلاوه پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۲۰۰ تن (مشخصات نمونه ها در دسترس نمی باشد) بررسی و ۰/۸۷ گزارش شده است.

پژوهش خارجی که روایی و پایایی «مقیاس پذیرش نقش مادری» را سنجیده باشد، یافت نگردید.

مهدوی و همکاران (۲۳) در پژوهش خود روایی «مقیاس پذیرش نقش مادری» را نسنجیدند. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۱۷۳۵ زن متأهل ۱۸ تا ۴۰ ساله در شهر اصفهان بررسی و برای کل مقیاس ۰/۸۷ و برای تعاملات فردی ۰/۶۳، حمایت اجتماعی و عاطفی ۰/۶۴، نگرش فردی ۰/۷۰، باورها و ارزش ها ۰/۴۹ و ویژگی های فردی ۰/۷۱ گزارش شده است.

پژوهش داخلی دیگری که روایی و پایایی «مقیاس پذیرش نقش مادری» را سنجیده باشد، یافت نگردید.

«ابزار ارزیابی خانواده» (Family Assessment Device) توسط Epstein و همکاران در سال ۱۹۸۳ (از مکان طراحی ابزار اطلاعاتی در دسترس نیست) طراحی شده است (۲۴) و هدف از این ابزار سنجش عملکرد خانواده می باشد.

عاملی اکتشافی «ابزار ارزیابی خانواده» روی ۵۰۱ تن از دانشجویان دانشگاه تهران بررسی و برخلاف نسخه اصلی که ۷ مولفه داشت، ۳ مولفه و ۶۰ عبارت شناسایی گردید تایید شد. مولفه ها شامل نقش های خانوادگی (family roles)، حل مساله (solve the problem) و همراهی عاطفی (emotional companionship) بود. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۵۰ تن از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن بررسی و برای مولفه های حل مساله ۰/۶۳، ارتباط ۰/۶۳، نقش ها ۰/۴۸، همراهی عاطفی ۰/۵۶، مشارکت عاطفی ۰/۷۴، کنترل رفتار ۰/۵۹، عملکرد عمومی ۰/۷۴ و برای کل ابزار ۰/۹۰ گزارش شده است. امینی (۲۷) در مطالعه خود روایی «ابزار ارزیابی خانواده» را گزارش نکرده است. پایایی را به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ (تعداد و مشخصات نمونه ها در دسترس نمی-اشد) بررسی و برای مولفه حل مساله ۰/۶۱، ارتباط ۰/۳۸، نقش ها ۰/۷۲، همراهی عاطفی ۰/۶۴، مشارکت عاطفی ۰/۶۵، کنترل رفتار ۰/۶۱، عملکرد کلی ۰/۸۱ و برای کل ابزار ۰/۹۲ گزارش شده است.

«آزمون اعتیاد به اینترنت» (Internet Addiction Test) توسط Kimberly Young (۲۸) در نیویورک در سال ۱۹۹۳ طراحی شد. ابزار شامل ۲۰ عبارت و ۵ مولفه می باشد. مولفه ها شامل: مشکلات اجتماعی (social problems) با ۴ عبارت (۱-۴)، تأثیر بر عملکرد (effect on performance) ۴ عبارت (۵-۸)، فقدان کنترل (lack of control) ۴ عبارت (۹-۱۲)، استفاده مرضی از چت روم (bad use of chat rooms) ۴ عبارت (۱۳-۱۶) و بی توجهی به وظایف شغلی و تحصیلی (ignoring work and academic duties) ۴ عبارت (۱۷-۲۰) می باشد. پاسخگویی به صورت طیف ۵ درجه ای لیکرت (به ندرت ۱، گاهی اوقات ۲، اغلب ۳، بیشتر اوقات ۴، همیشه ۵) طراحی شده است. دامنه نمره بین ۲۰ تا ۱۰۰ است که نمره ۲۰-۳۹: نشان دهنده عدم اعتیاد به اینترنت؛ نمره ۴۰-۶۹: اعتیاد به اینترنت ضعیف و نمره ۷۰-۱۰۰: به معنای اعتیاد به اینترنت شدید معنا می شود.

Young و همکاران (۲۹) روایی ملاکی به روش روایی همزمان برای «آزمون اعتیاد به اینترنت» با «مقیاس اعتیاد به اینترنت چن» (Chen Internet Addiction Scale) و «پرسشنامه استفاده آسیب زا از اینترنت» (Internet use Questionnaire Problematic) روی ۴۵۶ تن از دانشجویان

دانشگاهی در نیویورک محاسبه و بترتیب ۰/۶۸ و ۰/۵۸ گزارش شد. بعلاوه، پایایی را به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۸۱ محاسبه گردید. Widyanto & Murran (۳۰) در پژوهش خود روایی صوری «آزمون اعتیاد به اینترنت» را بسیار بالا گزارش کرده اند (از نتیجه و تعداد و مشخصات نمونه های مورد بررسی گزارشی در دست نیست). همچنین روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و نتایج برخلاف نسخه اصلی که ۵ مولفه داشت، ۶ مولفه (جزئیات عبارات در دسترس نمی باشد): برجستگی (prominence)، استفاده بیش از حد، غفلت از وظایف شغلی (neglecting job duties)، فقدان کنترل (lack of control)، مشکلات اجتماعی (social problems) و تأثیر بر عملکرد (effect on performance) را گزارش کردند. در خصوص محاسبه پایایی گزارشی در دسترس نیست.

علوی و همکاران (۳۱) روایی محتوا به روش کیفی «آزمون اعتیاد به اینترنت» توسط ۱۰ تن (۵ روانشناسی و ۵ روانپزشک) شهر اصفهان بررسی و مورد تایید گزارش شده است. بعلاوه، روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی «آزمون اعتیاد به اینترنت» روی ۲۳۳ تن از دانشجویان دانشگاه های شهر اصفهان انجام و نتایج وجود ۲۶ عبارت (برخلاف نسخه اصلی که ۲۰ عبارت داشت) و ۵ مولفه مشکلات اجتماعی با ۸ عبارت (۵،۹،۱۰،۱۵،۱۸،۱۹،۲۱،۲۲)، تأثیر بر عملکرد با ۵ عبارت (۱۱،۱۳،۱۶،۲۰،۲۱)، فقدان کنترل با ۷ عبارت (۱،۲،۷،۱۲،۱۴،۱۵،۱۷)، استفاده مرضی از چت روم با ۳ عبارت (۳،۴،۸) و بی توجهی به وظایف شغلی و تحصیلی با ۳ عبارت (۲،۶،۹) را گزارش نمود. بعلاوه، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ (تعداد و مشخصات نمونه ها گزارش نشده) بررسی و ۰/۸۸، پایایی به روش تنصیف ۰/۷۲ و ثبات به روش آزمون مجدد (فاصله زمانی قید نشده) ۰/۸۲ گزارش شد. بخشایش (۳۲) روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی «آزمون اعتیاد به اینترنت» روی ۳۳۵ تن از دانشجویان دختر ساکن خوابگاه شهر یزد بررسی و تایید شد (گزارش دقیق ذکر نشده است). همچنین، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۹۶ گزارش شد.

در پژوهش حاضر روایی صوری به روش کیفی، روایی سازه

عاملی بیشتر از ۰/۷۰ و معنادار، مقدار AVE بیشتر از ۰/۵ و CR بیشتر از ۰/۷ مورد قبول است. روایی تشخیصی/تمایزی (discriminant validity) سازه ها با استفاده از معیار فورنل-لارکر (Fornell-Larcker criterion) و (Heterotrait ratio) HTMT) monotrait ratio) بررسی شد. در روش فورنل-لارکر باید مقادیر قطر اصلی از مقادیر دیگر بزرگ تر باشد. مقدار HTMT نیز کمتر از ۰/۸۵ مورد قبول است. شاخص های نیکویی برازش مدل با (SRMR) standardized root mean square residual و Normed fit index (NFI) و اندازه اثر F2 و ضریب تعیین بررسی شد. مقدار SRMR نشان دهنده فاصله الگو از داده هاست که مقدار کمتر مساوی ۰/۰۸ قابل قبول است. مقدار NFI فاصله الگو برازش شده و صفر (عدم ارتباط متغیرها یا هم) را نشان می دهد که مقدار بالای ۰/۹ مورد قبول است گرچه در نرم افزار SmartPLS این شاخص عموماً کمتر از مقدار واقعی برازش می شود و با احتیاط باید تحلیل شود. اندازه اثر F2 نیز اثر یک متغیر مستقل را بر وابسته برای میزان پیش بینی گزارش می شود. کمتر از ۰/۱۵ اندازه اثر کم، کمتر از ۰/۳۵ متوسط و بیشتر از آن زیاد است. در این نرم افزار شاخص های نیکویی برازش χ^2 , GFI, CFI, and RMSEA گزارش نمی شود (۳۳). داده ها در نرم افزارهای آماری اس پی اس نسخه ۲۷ و پی ال اس نسخه ۱۶ تحلیل شدند.

یافته‌ها

یافته ها نشات داد که از نظر سنی، ۱۰۹ تن (۳۶/۳۳ درصد) بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۹۹ تن (۳۳ درصد) بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۴۵ تن (۱۵ درصد) بین ۴۱ تا ۵۰ سال و ۴۷ تن (۱۵/۶۶ درصد) بالاتر از ۵۰ سال بودند. بیشترین گروه سنی متعلق به سن ۲۰ تا ۳۰ سال و کمترین تعداد افراد بین ۴۱ تا ۵۰ سال بودند. از نظر تحصیلات، تعداد ۲۳ تن از پاسخ دهندگان (۷/۶۶ درصد) دارای تحصیلات دیپلم، ۳۷ تن (۱۲/۳۴ درصد) دارای تحصیلات کاردانی، ۹۴ تن (۳۱/۳۳ درصد) دارای تحصیلات کارشناسی، ۱۳۲ تن (۴۴ درصد) دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و ۱۴ تن (۴/۶۶ درصد) دارای تحصیلات دکتری بودند.

میانگین و شاخص های سبک دفاعی، هوش هیجانی، اعتیاد به اینترنت، عملکرد خانواده، و نقش مادری و مولفه های آن ها در جدول ۱ نشان داده شده است.

به روش روایی همگرا و تمایزی برای ابزارهای نامبرده بررسی و تایید شد. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های پژوهش حاضر بررسی و برای تمامی ابزارها بیشتر از ۰/۷۰ بدست آمد.

جهت انجام پژوهش پس از تصویب طرح در شورای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان و تأیید آن توسط کمیته اخلاق دانشگاه و اخذ معرفی نامه، پژوهشگر اول مقاله حاضر به محیط پژوهش یعنی مراکز بهداشت منطقه ۱ شهر اصفهان مراجعه نمود و ضمن ارائه معرفی نامه، جهت نمونه گیری کسب اجازه نمود (روش نمونه گیری در ابتدای روش کار پژوهش حاضر، به تفصیل ذکر شد). توضیحات لازم در مورد اهداف پژوهش به نمونه ها داده شد و از تمام مادرانی که مایل به شرکت در پژوهش بودند رضایت نامه کتبی آگاهانه اخذ شد. پرسشنامه ها به صورت حضوری در مراکز بهداشت منطقه ۱ شهر اصفهان بین نمونه ها توزیع گردید. بطور میانگین تکمیل پرسشنامه ها حدوداً ۴۵ دقیقه زمان نیاز داشت.

برای رعایت ملاحظات اخلاقی، اطلاعات شرکت کنندگان به صورت ناشناس جمع آوری شد و تنها برای اهداف پژوهشی استفاده گردید. تمامی شرکت کنندگان با رضایت آگاهانه در پژوهش شرکت کردند. محرمانگی اطلاعات شخصی آن ها تضمین شد و امکان خروج از مطالعه در هر مرحله فراهم بود.

برای تحلیلی داده ها، متغیرهای اصلی پژوهش با میانگین و انحراف معیار و چولگی و کشیدگی خلاصه و در جدول گزارش شدند و نرمال بودن داده ها با تعداد بالا و چولگی و کشیدگی تایید شد. رابطه متغیرها با ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد. همسانی درونی ابزارها با ضریب آلفا کرونباخ بررسی گردید. مشکل همخطی با شاخص VIF بررسی شد که برای تمام متغیرهای مدل کمتر از ۳ بود و مشکل همخطی در داده ها نبود. جهت بررسی میانجی گری اعتیاد به اینترنت ۳ الگوی معادلات ساختاری با نرم افزار SmartPLS برازش شد. در این روش به خاطر روش برآورد Partial least square نیازی به پیش فرض نرمال بودن متغیرها نیست. روایی همگرایی (convergent validity) با بارهای عاملی و شاخص (AVE) average variance extracted و (CR) composite reliability بررسی گردید. مقدار بارهای

جدول ۱: میانگین و سایر شاخص های سبک دفاعی، هوش هیجانی، اعتیاد به اینترنت، عملکرد خانواده و نقش مادری و مولفه های آن ها

ابزارها	زیرمقیاس ها/مولفه ها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
سبک دفاعی	رشد یافته	۲۰/۲۰	۴/۸۹	۰/۱۶	-۰/۰۸
	رشد نیافته	۵۹/۳۷	۱۱/۴۵	-۰/۰۳	۱/۱۹
	روان از رده	۲۰/۰۶	۴/۰۸	۰/۰۳	-۰/۰۱
	کل	۹۹/۶۳	۱۸/۲۰	-۰/۲۱	۰/۷۶
	خوداگاهی	۲۱/۰۲	۴/۱۸	۰/۱۷	-۰/۰۶
هوش هیجانی	خودکنترلی	۱۸/۸۴	۳/۹۳	۰/۵۸	۰/۶۲
	خودانگیزی	۱۸/۱۷	۴/۰۳	۰/۴۲	۰/۰۴
	همدلی	۱۵/۶۹	۳/۱۶	۰/۰۸	-۰/۱۵
	مهارت اجتماعی	۱۳/۷۶	۳/۲۲	۱/۴۰	-۰/۱۵
	کل	۸۷/۴۸	۱۴/۹۴	۰/۵۰	۰/۵۲
اعتیاد به اینترنت	مشکلات اجتماعی	۱۰/۲۱	۲/۹۴	۰/۳۲	۰/۵۶
	تاثیر بر عملکرد	۹/۵۷	۳/۰۹	۰/۸۸	۱/۶۴
	فقدان کنترل	۱۰/۸۲	۳/۱۷	۰/۲۸	۰/۱۶
	استفاده مرضی	۹/۸۷	۲/۷۸	۰/۵۰	۰/۵۰
	بی توجهی به وظایف	۱۰/۶۰	۲/۷۹	۰/۴۴	۰/۹۷
کارکرد خانواده	کل	۵۱/۰۸	۱۰/۸۵	۰/۵۳	۲/۱۸
	حل مساله	۱۸/۸۰	۳/۵۰	۰/۰۷	-۰/۲۷
	ارتباط	۱۸/۶۹	۳/۴۸	-۰/۱۰	۰/۲۳
	نقش	۲۴/۷۳	۳/۷۷	-۰/۱۶	-۰/۴۲
	همراهی عاطفی	۱۶/۹۰	۳/۴۳	-۰/۲۰	۰/۱۳
نقش مادری	کنترل رفتار	۲۳/۱۰	۴/۵۸	۰/۰۷	۰/۱۵
	مشارکت عاطفی	۱۸/۷۵	۳/۵۷	۰/۰۳	۰/۳۴
	عملکرد عمومی	۳۲/۷۶	۵/۵۲	-۰/۰۱	۰/۱۴
	کل	۱۵۳/۷۳	۲۰/۷۴	-۰/۱۸	۰/۳۵
	تعاملات فردی	۱۰/۸۱	۳/۵۰	۰/۳۴	-۰/۳۹
نقش مادری	حمایت اجتماعی	۲۱/۳۳	۵/۹۱	۰/۰۲	-۰/۳۹
	نگرش فردی	۴۷/۶۹	۱۱/۳۴	۰/۸۹	۰/۸۹
	باورها و ارزش ها	۲۵/۲۷	۶/۶۸	۰/۸۱	۰/۶۹
	ویژگی فردی	۴۳/۴۹	۱۰/۷۴	۰/۲۵	-۰/۱۶
	کل	۱۴۸/۵۸	۳۰/۸۰	۰/۱۷	-۰/۲۵

می توان پذیرفت که میانگین این متغیرها از توزیع نرمال پیروی می کنند (جدول ۱).
 رابطه متغیرها با ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد (جدول ۲).

میانگین سبک دفاعی ۹۹/۶، هوش هیجانی ۸۷/۸، اعتیاد به اینترنت ۵۱/۱، عملکرد خانواده ۱۵۳/۷ و نقش مادری ۱۴۸/۶ در نمونه های مورد بررسی می باشد. مقادیر چولگی و کشیدگی در تمامی متغیرها بین ۲ و -۲ می باشد و با توجه به اینکه تعداد نمونه زیاد است و قضیه حد مرکزی،

جدول ۲: همبستگی بین متغیرهای پژوهش

۴	۳	۲	۱
۱- سبک دفاعی			
۲- هوش هیجانی	-۰/۰۲		
۳- اعتیاد به اینترنت	*۰/۳۶	*۰/۱۷	
۴- عملکرد خانواده	*۰/۱۳	-۰/۰۳	*۰/۲۹
۵- نقش مادری	-۰/۰۳	-۰/۰۷	*۰/۰۳

همبستگی قوی و مثبت و معنا دار دارد. سبک دفاعی هم با هوش هیجانی و نقش مادری همبستگی معناداری ندارد. هوش هیجانی با نقش مادری نیز همبستگی معناداری ندارد (جدول ۲).

الگوی معادلات ساختاری برای بررسی میانجیگری اعتیاد به اینترنت روابط ۳ متغیر هوش هیجانی، پذیرش نقش مادری و سبک دفاعی با عملکرد خانواده انجام شده است که در شکل ۱ و نتایج آن در جداول ۳ و ۴ ارائه شده است.

بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی همبستگی ضعیف و مثبت و معنادار، بین اعتیاد به اینترنت و سبک دفاعی همبستگی متوسط و مثبت و معنا دار و بین اعتیاد به اینترنت و عملکرد خانواده همبستگی متوسط و مثبت و معنا دار وجود دارد. عملکرد خانواده با تمامی متغیرها همبستگی معناداری دارد. با هوش هیجانی با عملکرد خانواده و با سبک دفاعی همبستگی ضعیف و مثبت و معنا دار، با اعتیاد به اینترنت همبستگی متوسط و مثبت و معنا دار و با نقش مادری

جدول ۳: نتایج الگوی معادلات ساختاری در تعیین نقش میانجی اعتیاد به اینترنت در روابط هوش هیجانی، نقش مادری و سبک دفاعی با عملکرد خانواده

الگو	مسیر	ضریب	اماره تی	مقدار احتمال	ضریب تعیین	F2	شاخص روایی یگانه-دوگانه
هوش هیجانی و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	هوش هیجانی ← عملکرد خانواده	-۰/۰۶	۰/۷۳	۰/۴۶۷	۰/۱۱	۰/۰۳	۰/۱۰
	هوش هیجانی ← اعتیاد به اینترنت	۰/۲۶	۳/۳۰	۰/۰۰۱	۰/۰۶	۰/۰۷	۰/۲۳
	اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۳۵	۸/۰۵	<۰/۰۰۱	-	۰/۱۳	۰/۳۵
	هوش هیجانی ← اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۰۹	۳/۰۰	۰/۰۰۳	-	-	-
نقش مادری و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	نقش مادری ← عملکرد خانواده	۰/۶۸	۲۸/۴۴	<۰/۰۰۱	۰/۵۶	۱/۰۴	۰/۷۵
	نقش مادری ← اعتیاد به اینترنت	۰/۰۳	۰/۵۷	۰/۵۷۲	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۸
	اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۲۸	۸/۲۰	<۰/۰۰۱	-	۰/۱۸	۰/۳۵
	نقش مادری ← اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۰۰۸	۰/۵۶	۰/۵۷۴	-	-	-
سبک دفاعی و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	سبک دفاعی ← عملکرد خانواده	۰/۰۳	۰/۴۷	۰/۶۳۷	۰/۱۲	۰/۰۰۱	۰/۱۵
	سبک دفاعی ← اعتیاد به اینترنت	۰/۳۷	۵/۹۳	<۰/۰۰۱	۰/۱۴	۰/۱۶	۰/۴۴
	اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۳۳	۷/۷۴	<۰/۰۰۱	-	۰/۱۱	۰/۳۵
	سبک دفاعی ← اعتیاد به اینترنت ← عملکرد خانواده	۰/۱۲	۴/۵۴	<۰/۰۰۱	-	-	-

*HTMT: Heterotrait-monotrait ratio

است ($t=3/30, P<0/05$) و درصد پراکندگی اعتیاد به اینترنت از طریق هوش هیجانی تبیین می شود و اندازه اثر هوش هیجانی بر اعتیاد به اینترنت حدود ۷ درصد می باشد. اعتیاد به اینترنت با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنادار و مثبت است ($t=8/05, P<0/05$) و اندازه اثر اعتیاد به اینترنت بر عملکرد خانواده حدود ۱۳٪ می باشد.

نتیجه الگو در رابطه بین هوش هیجانی و عملکرد خانواده نشان می دهد که هوش هیجانی با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنا دار نیست ($t=0/73, P>0/05$) و ۱۱٪ پراکندگی عملکرد خانواده با هوش هیجانی تبیین می شود و اندازه اثر آن بسیار ناچیز است. هوش هیجانی با اعتیاد به اینترنت همبستگی مستقیم معنا دار و مثبت

هوش هیجانی با عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت همبستگی غیرمستقیم معنادار و مثبت است ($t=3/0, P<0/05$). نتیجه نشان می دهد با حضور و میانجی گری اعتیاد به اینترنت همبستگی هوش هیجانی و عملکرد خانواده معنا دار می شود و اعتیاد به اینترنت نقش میانجی در این رابطه را دارد (جدول ۳ و شکل ۱-الف).

نتیجه الگو در رابطه بین نقش مادری و عملکرد خانواده نشان می دهد که نقش مادری با اعتیاد به اینترنت همبستگی مستقیم معنا دار نیست ($t=0/57, P>0/05$) و ضریب تعیین و اندازه اثر آن بسیار ناچیز است. اعتیاد به اینترنت با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنا دار و مثبت است ($t=8/20, P<0/05$) و اندازه اثر اعتیاد به اینترنت بر عملکرد خانواده حدود ۱۸ درصد می باشد. نقش مادری با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنا دار و مثبت است ($t=28/44, P>0/05$) و ۵۶٪ پراکندگی عملکرد خانواده با نقش مادری تبیین می شود و اندازه اثر آن بزرگتر از یک است که نشان دهنده اثر زیاد این متغیر بر عملکرد خانواده است. نقش مادری با عملکرد خانواده و با میانجی گری اعتیاد به اینترنت همبستگی غیر مستقیم معنا دار نیست ($t=0/56, P>0/05$).

لذا اعتیاد به اینترنت نقش میانجی گری بین نقش مادری و عملکرد خانواده را ندارد (جدول ۳ و شکل ۱-ب).

نتیجه الگو در رابطه بین سبک دفاعی و عملکرد خانواده نشان می دهد که سبک دفاعی با اعتیاد به اینترنت همبستگی مستقیم مثبت و معنا دار است ($t=5/93, P<0/05$) و ۱۴٪ پراکندگی اعتیاد به اینترنت با سبک دفاعی تبیین می شود و اندازه اثر سبک دفاعی حدود ۱۶٪ می باشد. اعتیاد به اینترنت با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنا دار و مثبت است ($t=7/74, P<0/05$) و اندازه اثر اعتیاد به اینترنت حدود ۱۱٪ است. سبک دفاعی با عملکرد خانواده همبستگی مستقیم معنا دار نیست ($t=0/47, P>0/05$) و ۱۲٪ پراکندگی عملکرد خانواده با سبک دفاعی تبیین می شود و اندازه اثر سبک دفاعی بسیار ناچیز است. سبک دفاعی با عملکرد خانواده و با میانجیگری اعتیاد به اینترنت همبستگی غیر مستقیم مثبت و معنا دار است ($t=4/546, P<0/05$). لذا اعتیاد به اینترنت نقش میانجی گری در رابطه بین سبک دفاعی و عملکرد خانواده را دارد (جدول ۳ و شکل ۱-ج).

نتایج پایایی، روایی همگرایی و روایی تمایزی ۳ الگوی معادلات ساختاری در جدول ۴ و شکل ۱ نشان داده می شود.

جدول ۴: نتایج پایایی، روایی همگرایی و روایی تمایزی در ۳ الگوی معادلات ساختاری

الگو	متغیر	الفا کرونباخ	CR	AVE	Fornell-Larcker criterion		
هوش هیجانی و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	اعتیاد به اینترنت	۰/۷۸	۰/۸۵	۰/۵۴	اعتیاد به اینترنت	عملکرد خانواده	هوش هیجانی
	عملکرد خانواده	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۵۳	۰/۳۴	۰/۷۳	-
	هوش هیجانی	۰/۸۶	۰/۸۸	۰/۵۹	۰/۲۶	۰/۰۳	۰/۷۷
SRMR = ۰/۰۸۳, NFI = ۰/۷۷۹							
الگو	متغیر	الفا کرونباخ	CR	AVE	Fornell-Larcker criterion		
نقش مادری و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	اعتیاد به اینترنت	۰/۷۹	۰/۸۵	۰/۵۴	اعتیاد به اینترنت	عملکرد خانواده	نقش مادری
	عملکرد خانواده	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۵۴	۰/۳۰	۰/۷۴	-
	نقش مادری	۰/۸۶	۰/۹۰	۰/۶۳	۰/۰۳	۰/۶۰	۰/۸۰
SRMR = ۰/۰۸۶, NFI = ۰/۷۶۱							
الگو	متغیر	الفا کرونباخ	CR	AVE	Fornell-Larcker criterion		
سبک دفاعی و عملکرد خانواده با میانجی گری اعتیاد به اینترنت	اعتیاد به اینترنت	۰/۷۹	۰/۸۵	۰/۵۴	اعتیاد به اینترنت	عملکرد خانواده	سبک دفاعی
	عملکرد خانواده	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۵۳	۰/۳۴	۰/۷۳	-
	سبک دفاعی	۰/۸۵	۰/۹۱	۰/۷۶	۰/۳۷	۰/۱۵	۰/۸۷
SRMR = ۰/۰۸۰, NFI = ۰/۷۹۳							

* CR: composite reliability, AVE: Average variance extracted, SRMR: standardized root mean square residual, NFI: Normed fit index

فاطمه سادات شریف جوزدانی و هادی فرهادی

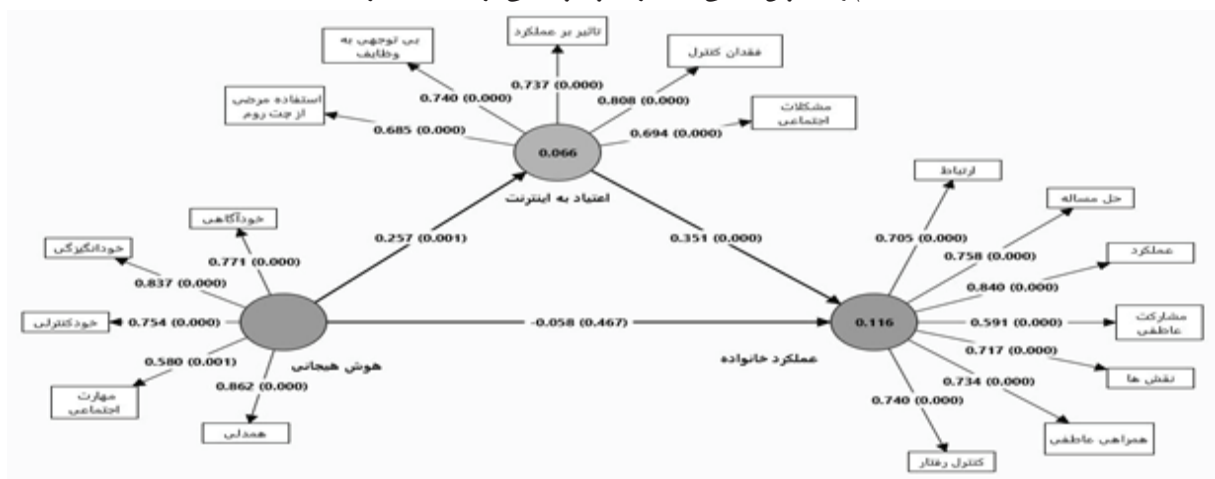
رابطه الگو کمتر از ۰/۸۵ می باشند، این دو شاخص نشان می دهند که متغیرهای پنهان از هم متمایز هستند. در نهایت شاخص های نیکویی برازش الگو ها با شاخص های SRMR و NFI گزارش شده است. مقدار SRMR نیز حد مرز ۰/۰۸ می باشد ولی مقدار NFI کمتر از ۰/۹ است که در نرم افزار SmartPLS به خاطر روش متفاوت برآورد پارامتر این شاخص با احتیاط باید تفسیر گردد.

در کل با توجه به این شاخص های ۳ الگو، مناسب بودن
برازش آن ها را نشان می دهد.

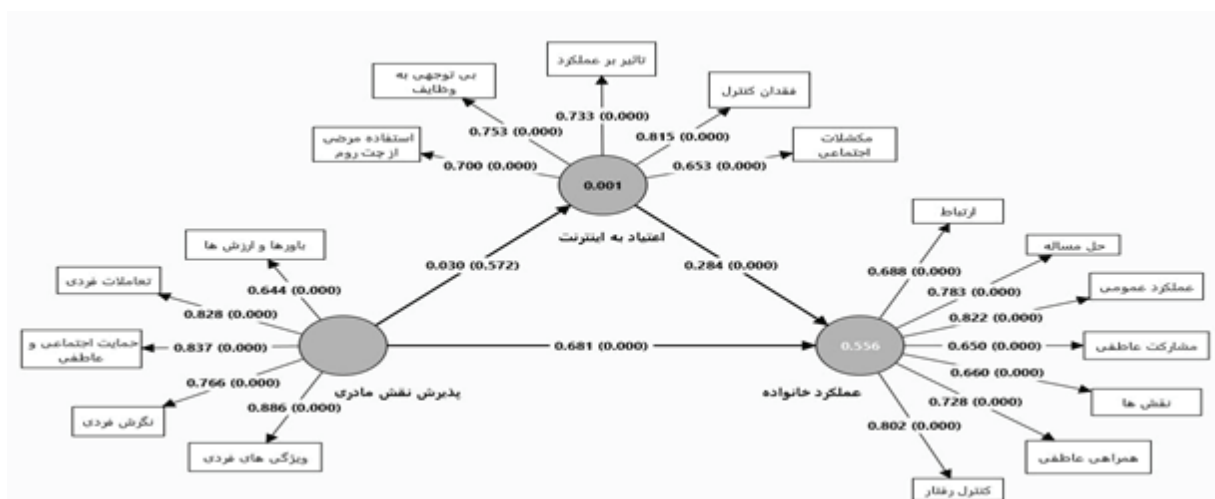
پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای تمامی متغیرها در ۳ الگو بیشتر از ۰/۷۰ هستند. روایی سازه به روش روایی همگرا در الگو با شاخص های CR و AVE بررسی شد که در تمامی الگو ها و تمامی متغیرها CR بیشتر از ۰/۷۰ و AVE نیز از ۰/۵۰ بیشتر است که نشان دهنده وجود همگرایی است.

روایی تمایزی (discriminant validity) با روش های Fornell-Larcker criterion و HTMT گزارش شده است. در تمامی الگوها برای مقدار شاخص Fornell-Larcker criterion ملاحظه می شود که اعداد در قطر اصلی بیشتر از سایر اعداد غیر قطر اصلی است و مقادیر HTMT در ۳

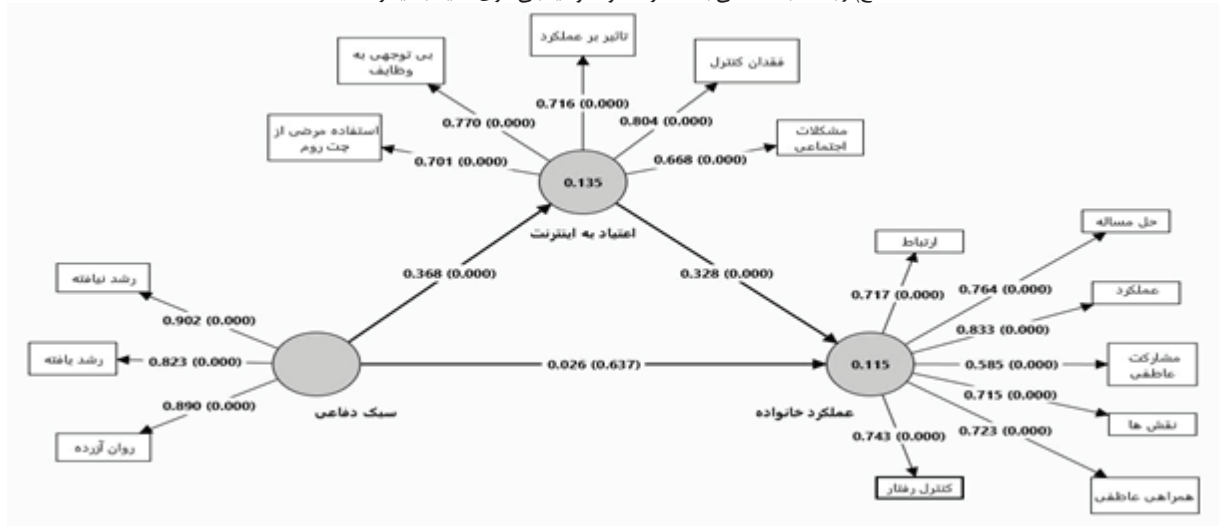
(الف) رابطه هوش هیجانی با عملکرد خانواده و میانجی گری اعتیاد به اینترنت

(ب) رابطه نقش مادری با عملکرد خانواده و میانجی‌گری اعتیاد به اینترنت

ج) رابطه سبک دفاعی با عملکرد خانواده و میانجی گری اعتیاد به اینترنت

شکل ۱: نمایش ساختار در ۳ الگو هوش هیجانی، نقش مادری و سبک دفاعی با عملکرد خانواده و میانجیگری اعتیاد به اینترنت (شامل ضریب الگو و مقدار احتمال)

بحث

از سوی دیگر، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سبک‌های دفاعی مادران نیز با عملکرد خانواده همبستگی مثبت و معنادار دارد. سبک‌های دفاعی رشدیافته موجب تقویت عملکرد خانواده می‌شوند، در حالی که سبک‌های دفاعی رشدنیافته و روان آزرده همبستگی منفی دارند. این یافته نیز مشابه نتایج پژوهش‌های یارمحمدیان و همکاران (۳۵) می باشد. بعنوان نمونه، نتایج پژوهش یارمحمدیان و همکاران (۳۵) که با عنوان رابطه بین هوش هیجانی و مکانیسم‌های دفاعی در بین زوج‌های در آستانه طلاق و عادی انجام شد، نشان داد که میان هوش هیجانی و سبک‌های دفاعی زوج‌های در آستانه طلاق همبستگی مستقیم، منفی معناداری وجود دارد. بعلاوه نتایج حاکیست بین سبک‌های دفاعی رشدنیافته و هوش هیجانی همبستگی معکوس وجود دارد. یعنی با بالا رفتن میزان هوش هیجانی از سبک‌های دفاعی رشدنیافته کمتر استفاده می شود. اما میان هوش هیجانی و سبک‌های دفاعی زوج‌های عادی همبستگی معناداری به دست نیامد. بنابراین، زوج‌های در آستانه طلاق چون از توان عاطفی پایین‌تری برخوردارند بیشتر تنیدگی حس می کنند و لذا از سبک‌های دفاعی بیشتر از زوج‌های عادی استفاده می نمایند. در حالی که زوج‌های عادی به دلیل توان عاطفی بالا میزان به کارگیری سبک‌های دفاعی کمتر از زوج‌های در آستانه طلاق بود. در حقیقت هوش هیجانی بالاتر به زوجین این امکان را می دهد که در حیطه ناهشیار بهتر بتوانند به مدیریت، شناخت، تنظیم و ارزیابی هیجان‌ها بپردازد. در تبیین این یافته چنین توان گفت مادرانی که دارای سبک‌های دفاعی

پژوهش حاضر با هدف تعیین همبستگی بین هوش هیجانی، سبک دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده در مادران ۲۰ تا ۴۰ ساله شهر اصفهان انجام شد. نتایج پژوهش نشان‌دهنده همبستگی مثبت و معنادار بین هوش هیجانی و عملکرد خانواده بود. این یافته‌ها تاییدکننده اهمیت هوش هیجانی در بهبود شرایط خانوادگی بوده و نشان داد مادرانی که دارای هوش هیجانی بالا بودند، قادر بودند با شناسایی و مدیریت هیجانات خود، عملکرد بهتری در خانواده داشته باشند. یافته‌های این پژوهش با مطالعات مشابه همخوانی داشت. به عنوان مثال، نتایج مطالعه‌ی بهفر و همکاران (۳۴) که با عنوان «رابطه بین سبک‌های تفکر و هوش هیجانی با عملکرد خانوادگی در زنان متاهل» انجام شد، نشان داد که همبستگی مثبت بین هوش هیجانی و عملکرد خانواده وجود دارد. بعلاوه، نتایج پژوهش فوق نشان داد که هوش هیجانی با عملکرد خانواده در کارکنان زن متاهل شاغل در مرکز درمانی همبستگی دارد. همچنین بین هوش هیجانی، ایفای نقش، آمیزش عاطفی و همراهی عاطفی (مولفه‌های عملکرد خانواده) همبستگی وجود داشت. این یافته را چنین می توان تبیین نمود مادرانی که هوش هیجانی بالاتری دارند، قادرند به طور مؤثری هیجانات منفی را کنترل کرده و فضای خانوادگی خود را بهبود بخشند. همچنین، این مادران توانایی بیشتری در حل تعارضات خانوادگی دارند و روابط عاطفی در خانواده را تقویت می کنند.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر، همبستگی منفی اعتیاد به اینترنت با عملکرد خانواده بود. با عنایت به اینکه پژوهش مشابهی در این زمینه یافت نگردید، به بحث با پژوهش‌های تقریباً مشابه پرداخته می‌شود. نتایج نشان داد که اعتیاد به اینترنت می‌تواند روابط عاطفی و ارتباطات درون خانواده را تضعیف کند و باعث کاهش کیفیت زندگی خانوادگی شود. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های امان الهی و همکاران (۳۷)، سمسارزاده و همکاران (۳۸)، رضازاده و همکاران (۳۹) هم‌راستا است. برای مثال، نتایج پژوهش امان الهی و همکاران (۳۷) که با عنوان «بررسی رابطه‌ی عملکرد خانواده و ویژگی‌های شخصیتی با آمادگی اعتیاد» انجام شد؛ نشان داد که بین عملکرد خانواده با آمادگی اعتیاد همبستگی منفی وجود دارد. عامل شخصیتی روان رنجوری با آمادگی اعتیاد همبستگی مثبت دارد. عوامل شخصیتی (برونگرایی، بازبودن، توافق و وجدانی‌بودن) و آمادگی اعتیاد همبستگی منفی دارند. نتایج نشان داد که متغیرهای عملکرد خانواده و ویژگی‌های شخصیتی روان رنجوری و توافق پیش بین‌های معناداری برای آمادگی اعتیاد هستند. همچنین، سمسارزاده (۳۸) پژوهشی با عنوان «پیش‌بینی عملکرد خانواده براساس بهزیستی روان‌شناختی و آمادگی به اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی» انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد ابعاد عملکرد خانواده با بهزیستی روان‌شناختی همبستگی مستقیم مثبت داشته است. ابعاد عملکرد خانواده با آمادگی به اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی ارتباط داشته است. در نهایت، در پژوهش سمسارزاده (۳۸) که با عنوان «بررسی ارتباط اعتیاد به اینترنت با ابعاد مختلف عملکرد خانواده در نوجوانان شهرستان خمینی‌شهر» انجام گردید؛ نتایج نشان داد بررسی ارتباط بین متغیرهای عملکرد خانواده و اعتیاد به اینترنت نشان داد که تقریباً تمام ابعاد عملکرد خانواده شامل «ارتباط، نقش، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتاری و عملکرد کلی» با اعتیاد به اینترنت همبستگی مثبت و معناداری داشت. عبارت دیگر، بین ابعاد مختلف عملکرد خانواده و اعتیاد به اینترنت رابطه معنادار وجود داشت؛ یعنی هرچه توانایی‌های ایفای نقش، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار در خانواده‌ها بالاتر باشد، اعتیاد به اینترنت بین دانش‌آموزان پایین‌تر خواهد بود. در تبیین این فرضیه باید گفت که اعتیاد به اینترنت باعث می‌شود تا ارتباطات بین اعضای یک خانواده کاهش پیدا کند زیرا مادران به جای آنکه

رشد یافته هستند در هنگام ناملایمات و آشفتگی‌های خانوادگی می‌توانند واکنش منطقی و مثبتی داشته و بجای جبران و تلافی ناملایماتی که دریافت می‌کنند سعی در حفظ آرامش و منطقی فکر کردن دارند و همین مسئله آثار نامطلوب مربوط به این ناملایمات را کاهش داده و از تأثیرات منفی آن بر عملکرد خانواده جلوگیری می‌کنند (۳۵). سبک‌های دفاعی رشد یافته از طریق اجتناب از اضطراب و یا شیوه‌ای خاص از مواجهه با اضطراب شرایط روانی را سازمان و بقا می‌بخشند. بنابراین، آن‌ها تلاش‌هایی را در رویارویی با تعارض روانی انجام می‌دهند و می‌توانند رفتارهای مقابله‌ای را تسهیل کنند، اما برعکس، سبک‌های دفاعی رشد نیافته و روان‌آزده تأثیر منفی و معناداری بر عملکرد خانواده دارند (۳۵).

یافته دیگر این پژوهش نشان داد که پذیرش نقش مادری و عملکرد خانواده ارتباط مثبت و معناداری دارد. عبارتی، مادرانی که نقش مادری خود را به‌طور کامل پذیرفته‌اند، مسئولیت‌پذیری بیشتری نشان می‌دهند و عملکرد خانواده را تقویت می‌کنند. این نتیجه با یافته‌های دیگر مطالعات مانند پژوهش وطن‌خواه و همکاران (۳۶) همخوان است. پژوهش وطن‌خواه و همکاران (۳۶) که با عنوان «بررسی پذیرش نقش مادری و کارکرد خانواده» انجام شد؛ نشان داد نقش تعدیل‌کنندگی بهزیستی روان‌شناختی می‌تواند تحت تأثیر عوامل محیطی قرار گرفته و اثر خود را بر زندگی افراد بگذارد. بنابراین در پرداختن به مولفه‌های مرتبط با شغل و نقش مادری لازم است به ویژگی‌های روان‌شناختی مثبت افراد نظیر بهزیستی روان‌شناختی و شادکامی توجه کافی صورت پذیرد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که میان اعضای خانواده بیشترین سهم تأثیرگذاری بر عملکرد، از آن مادران است و این امر به دلیل کیفیت و تعدد ارتباطات سایر اعضای خانواده با مادر است. مادران از یک سو دارای روابط عاطفی با همسر خود و از طرفی پیوند دهنده ارتباطات عاطفی بین خود و فرزندان و فرزندان با یکدیگر می‌باشد. بنابراین یک مادر می‌تواند نقش مدیر خانواده را نیز بر عهده بگیرد. او نه تنها باید جنبه‌های فیزیکی زندگی خانواده‌اش را حفظ کند، بلکه باید عناصر نامشهودی مانند ایجاد محیطی سرزنده برای همسر و فرزندان را برای تمام زندگی‌اش حفظ کند. چرا که مادران همچون ستون فقرات عاطفی خانواده بوده و از احساسات همه در یک خانواده حمایت می‌کنند (۳۶).

داشته باشند تا به این ترتیب عملکرد خانواده‌ها بهبود یابد. محدودیت‌های این پژوهش شامل جامعه آماری محدود به مادران ۲۰ تا ۴۰ سال شهر اصفهان است. بنابراین، در تعمیم نتایج، دقت شود.

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد فاطمه سادات شریف جوزدانی رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، و به راهنمایی آقای دکتر هادی فرهادی می باشد که در کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، به کد IR.IAU.KHUISF.REC.1403.292 در تاریخ ۱۴۰۳/۰۶/۷ به تصویب رسیده است. در پایان، از تمامی شرکت‌کنندگان که در انجام این پژوهش مشارکت نمودند، به ویژه دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، که در مراحل مختلف پژوهش از حمایت‌های علمی و مالی خود دریغ نکردند تشکر و قدردانی تشکر می شود.

تعارض منافع

نویسندگان مطالعه حاضر هیچگونه تعارض منافی را ذکر نکرده اند.

References

1. Salimi A, Sepah Mansour M, Seyed Nasiri A. [Effectiveness of philosophy education programs on the emotional intelligence of women participating in the conference]. Studies in Islamic Human Sciences. 2018; 5 (18): 87- 105. <https://ensani.ir/file/download/article/1668924593-10595-1399-233.pdf>
2. Stiri S, Jan-Bozorgi M, Khodadadi Sengdeh J. [Prediction of family performance based on the strength of self and identity status of couples]. Evolutionary Psychology (Iranian Psychologists). 2022; 17(67): 281- 290. SID. <https://sid.ir/paper/1073624/fa>
3. Derya YA, Okyay EK, Ucar T, Karakayali C. The relationship between problematic internet usage in students of faculties of health sciences and parameters of locus of control and emotional intelligence. International Journal of Caring Sciences. 2019 12 (3): 1607-1615. https://www.researchgate.net/publication/338503185_The_Relationship_between_Problematic_Internet_Usage_in_Students_of_Faculties_of_Health_Sciences_and_Parameters_of_Locus_of_Control_and_Emotional_Intelligence

وقت خود را صرف بهبود روابط بین اعضای خانواده و افزایش کیفیت ارتباطات درون خانوادگی کنند وقت خود را صرف گذراندن در اینترنت و به دور از خانواده می‌کنند (۳۸). این مسئله باعث می‌شود ارتباطات و پیوندهای عاطفی بین اعضای خانواده نیز ضعیف‌تر شود. از این رو زمانی که تعارضات خانوادگی رخ می‌دهد همدلی و پیوند عاطفی بین اعضا کیفیت لازم برای حل این تعارضات را ندارد. از طرفی گذراندن بیش از حد وقت در اینترنت باعث می‌شود بسیاری از فرایندهایی که باعث افزایش عملکرد خانواده می‌شود مانند تفریح خانوادگی، در کنار هم بودن و حتی وظایف اساسی تحت تاثیر قرار گیرد. لذا، مادرانی که زمان بیشتری را صرف اینترنت می‌کنند، قادر به ایفای نقش‌های مادری و همسری خود به‌طور مؤثر نیستند و این موضوع به کاهش کیفیت عملکرد خانواده منجر می‌شود (۳۸).

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان داد بین هوش هیجانی، سبک دفاعی و پذیرش نقش مادری با عملکرد خانواده در مادران ۲۰ تا ۴۰ ساله شهر اصفهان مثبت و معنادار وجود دارد. با توجه به نتایج، پیشنهاد می‌شود که مراکز مشاوره و درمانی بر افزایش هوش هیجانی و پذیرش نقش‌های خانوادگی تمرکز

- Sciences_and_Parameters_of_Locus_of_Control_and_Emotional_Intelligence
4. Cetinkaya L. The relationship between perceived parental control and internet addiction: A cross-sectional study among adolescents. Contemporary Educational Technology. 2019; 10 (1): 55-74. <https://doi.org/10.30935/cet.512531>
5. Shek DT, Zhu X, Do D. Influence of family processes on internet addiction among late adolescents in Hong Kong. Frontiers in psychiatry. 2019; 12 (10): 1- 17. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30914977/> <https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00113>
6. Drigas A, Papoutsis C. The Need for Emotional Intelligence Training Education in Critical and Stressful Situations: The Case of Covid-19. International Journal of Recent Contributions from Engineering Science & IT (iJES). 2020; 8 (3): 20- 36. <https://doi.org/10.3991/ijes.v8i3.17235>
7. Malek Mohammadi M, Nouri HA, al-Shariah M. [Emotional intelligence, its dimensions, characteristics and models, the second

- international conference on modern researches in management]. Economics and Accounting. 2014. <https://civilica.com/doc/439944/>
8. Silva Machado R, Vieira IS, Scaini C, Molina ML, Barbosa LP, da Silva GDG, da Silva RA. Ego-defense mechanisms and brief psychotherapies for the management of major depressive disorder in adults: A longitudinal and quasi-experimental study. *Journal of Affective Disorders*. 2023; 1 (330): 291- 299. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36871912/> <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.02.141>
9. Gori A, Topino E, Musetti A. The relationship among anxiety, worry, perceived stress, defense mechanisms, and high levels of post-traumatic stress symptoms: A discriminant analytic approach. *Journal of Personalized Medicine*. 2023; 13 (2): 237. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9966516/> <https://doi.org/10.3390/jpm13020237>
10. Cetinkaya L. The relationship between perceived parental control and internet addiction: A cross-sectional study among adolescents. *Contemporary Educational Technology*. 2019; 10 (1): 55-74. <https://doi.org/10.30935/cet.512531>
11. Najarzadegan F, Farhadi H. [The effectiveness of quality of life therapy on communication skills, cyberspace addiction, marital satisfaction and emotional self-regulation in couples]. *Journal of Psychological Sciences*. 2018; 18 (74): 256-247. <https://psychologicalscience.ir/article-1-252-fa.html>
12. Khanlari F, Farhadi H. [The relationship between psychological variables and psychological symptoms with Internet addiction (a review study)]. *Scientific Journal of Social Psychology*. 2022; 10 (66): 1-29. https://journals.iau.ir/article_700624.html
13. Ryazi Z. [Prognosis of Internet Addiction based on Ethical Values and Bullying]. *Ethics in Science and Technology* 2020; 14 (2): 199-203. <https://ethicsjournal.ir/article-1-1700-fa.html>
14. Xin M, Xing J, Pengfei W, Hourua L, Mengcheng W, Hong Z. Online activities, prevalence of Internet addiction and risk factors related to family and school among adolescents in China. *Addictive Behaviors Reports*. 2018; (7): 14-18. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352853217300627> <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2017.10.003>
15. Krejcie RV, Morgan D.W. Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 1970; 30 (3): 607- 610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
16. Goleman D, Emotional Intelligence/Daniel Goleman. Bantam Books. 1995.
17. Mansouri B. [Normization of cyber or sharing emotional intelligence questionnaire among master's students of Tehran universities]. Master's thesis. Allameh Tabatabai University. 2008.
18. Salehi M, Hafezi F, Shahri A. [Persian development of the Golman Emotional Intelligence Questionnaire in cosmetic surgery applicants referring to the beauty clinic]. *Iranian Journal of Surgery*. 2020; 28 (1 & 2): 14- 24. https://www.ijs.ir/library/upload/article/af_84834422%20Golman%20Emotional%20Intelligence%20-%20Dr.%20Salehi%20122.pdf
19. Andrews G, Singh M, Bond M. The Defense Style Questionnaire. *The Journal of Nervous and Mental Disease*. 1993; 181 (4): 246-256. https://journals.lww.com/jonmd/abstract/1993/04000/the_defense_style_questionnaire.6.aspx <https://doi.org/10.1097/00005053-199304000-00006>
20. Hyashi M, Miyake Y, Minakawa K. Reliability and validity of the Japanese edition of the Defense Style Questionnaire 40. *Psychiatry and Clinical*. 2004; 58 (2): 152- 156. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1819.2003.01209.x>
21. Heidarinasab L, Shoeyri MR. [Factorial Structure of the Defense Style Questionnaire (DSQ-40)]. *Journal of Modern Psychological Researches*. 2011; 6 (21): 77-97. https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_4170.html?lang=fa
22. Basharat MA, Sharifi M, Irvani M. [Examining the relationship between attachment styles and defense mechanisms]. *Journal of Psychology*. 2001; 4 (16): 277- 289. SID. <https://sid.ir/paper/54434/fa>
23. Mahdavi MS, Farhadi H, Sadeghi E, Masaeli N. [Psychometric Traits of Motherhood Role Acceptance Scale and its relationship with psychological capital]. *The Family Journal*. 2021; ? (?): ? <https://doi.org/10.1177/10664807211022227> <https://doi.org/10.1177/10664807211022227>

24. Epstein NB, Baldwin LM, Bishop DS. The McMaster family assessment device. *Journal of Marital and Family Therapy*. 1983; 9 (2):171- 80. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1983.tb01497.x>
25. Epstein NB, Ryan CE, Bishop DS, Miller IW, Keitner GI. The McMaster Model: A view of healthy family functioning. In F. Walsh (edition), *Normal Family Processes: Growing Diversity and Complexity*. 3rd edition, pp. 581-607). New York: Guilford Press. 2003.
26. Najarian F. [Effective factors in family efficiency: Examining the psychometric properties of the FAD Family Assessment Scale]. Master thesis. Consulting Department, Islamic Azad University. Roudhen Branch. 1995.
27. Amini F. [Comparison of family performance in independent and dependent students]. Master's thesis. Counseling department of Faculty of Psychology and Educational Sciences and Tarbiat Moalem University. 2000.
28. Young KS. Evaluation and treatment of Internet addiction. *British Medical Journal*. 1993; 319 (4): 19- 31. <https://doi.org/10.1136/sbmj.9910351>
29. Young KS. Caught in the net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction-and a Winning Strategy for Recovery. 1998. 1st edition. <https://www.wiley.com/en-us/Caught+in+the+Net%3A+How+to+Recognize+the+Signs+of+Internet+Addiction--and+a+Winning+Strategy+for+Recovery-p-9780471191599>
30. Widyanto L, Murran M. The psychometric properties of the Internet Addiction Test. *Cyberpsychol Behavior*. 2004; 7 (4): 443- 450. <https://doi.org/10.1089/cpb.2004.7.443>
31. Alavi S, Eslami M, Marathi MR, Najafi M, Jannati-Fard F, Rezapour H. [Psychometric properties of Young's Internet Addiction Test]. *Journal of Behavioral Sciences*. 2010; 4 (13): 183-189. Available from: <https://sid.ir/paper/129781/fa>
32. Bakshaish A. [Investigating factors related to internet addiction among female students living in the dormitory of Yazd University]. *Journal of Women in Culture and Art Magazine*. 2014; 12 (4): 29-44. doi: 10.22059/jwica.2014.51665
33. Hair JF, Black WC, Babi BYJ, Anderson RE. *Multivariate Data Analysis* Eighth edition. 2019.
34. Behfar Z, Mardanirad M, Rezazadeh HR. [The relationship between thinking styles and emotional intelligence with family functioning in married women]. *Geography and Human Relations*. 2021; 4 (2): 488- 507. https://www.gahr.ir/article_141787.html
35. Yarmohamedian A, Reyhani F, Ghaderi Z. [The relationship between emotional intelligence and defense mechanisms among couples on the verge of divorce and normal]. *Cognitive Methods and Models*. 2013; 2 (7): 47- 61. Available from: <https://sid.ir/paper/227503/fa>
36. Vatankhah Kashi L, Azimzadeh Ardabili F. [Examining the acceptance of maternal role and family function]. 19th International Research Conference in Psychology. Counseling and Educational Sciences. 2023. <https://civilica.com/doc/1998823/>
37. Amanuelahi A, Aslani KH, Mazeri Ebrahimi N, Darkhor F. [A study of relationship between family function and personality characteristics with addiction potential]. *Biannual Journal of Applied Counseling*. 2013; 3 (1): 63- 76. https://jac.scu.ac.ir/article_10665.html
38. Semsarzadeh A. [prediction of family performance based on psychological well-being and readiness for addiction to social networks]. *Family and Health*. 2019. 10 (1): 134-150. <https://civilica.com/doc/1377590>
39. Rezazadeh M, Fathian-Dastgerdi Z, Heidari Z. [Investigating the relationship between internet addiction and various aspects of family functioning in adolescents in Khomeinishahr, Iran]. *Journal of Health System Research*. 2022; 17 (4) :282- 289. <https://hsr.mui.ac.ir/article-1-1345-fa.html>